

SAOPŠTENJE POVODOM GODIŠNJEG IZVEŠTAJA O NAPRETKU BORBE PROTIV KORUPCIJE U GRADOVIMA I OPŠTINAMA

Biro za društvena istraživanja kao organizacija koja je u 13 lokalnih samouprava inicirala izradu lokalnih planova za borbu protiv korupcije, od kojih je su u 4 stvoreni uslovi za primenu, uradio je **Prvi izveštaj o primeni usvojenog dokumenta od strane skupština gradova Zrenjanina, Kragujevca i Niša, kao i opštine Požega.**

Na osnovu rezultata izveštaja **konstatujemo u posmatranim gradovima je došlo do napretka u uspostavljanju sistema za borbu protiv korupcije** koji predstavlja obavezu koju je trebalo da sprovedu sve lokalne samouprave prema Akcionom planu za sprovođenje Strategije za borbu protiv korupcije iz 2006. godine. Upravo izostanak sektorskih planova je bio razlog da BIRODI kao organizacija osmisli model, inicira izradu i usvajanje i obaveže se da jednom godišnje objavi izveštaj koji će predstavljati način “polaganja računa” o uspešnost borbe protiv korupcije, ali i prilika da evaluiramo rad Lokalnih atikorupcijskih foruma (LAF) i planova koji se primenjuju.

Konstatujemo da je došlo do napretka, ali taj napredak još ne garantuje održiv nivo borbe protiv korupcije. Ovo se, pre svega, odnosi na unapređenje materijalno-tehničkih kapaciteta lokalnih antikorupcijskih foruma, zatim unapređenje uslova za primenu mera iz lokalnih planova za borbu protiv korupcije i stvaranja ambijenta u kojem će lokalni antikorupcijski forumi biti autonomni, kako u odnosu na lokalnu samoupravu i njen politički uticaj i moć, tako i u odnosu na Biro za društvena istraživanja, kao inicijatora procesa

Uopšteno gledajući **borba protiv korupcije u gradovima Srbije se nalazi u fazi koju karakteriše odsustvo sistema za borbu protiv korupcije, gde se borci protiv korupcije tolerišu, gde se kroz mehanizme kooptiranja “pacifikuju”, a ako ih ni to ne „ubedi“, protiv njih se sprovode medijska i svake druga odmazda, koja se neretko završava i uskraćivanjem prava - kako borcima protiv korupcije tako i povezanim osobama.**

Upravo ovakvo stanje u najvećoj meri bilo je u gradovima kada smo započeli proces uspostavljanja sistema za borbu protiv korupcije.

Biro za društvena istraživanja (BIRODI) je izradio metodologiju koja je u saglasiju sa principima koji su u osnovi Lokalnog plana za borbu protiv korupcije.

Tabela 1. Pregled ocena

Ocena	Dominatno stanja borbe protiv korupcije	Faza
0	Nema borbe protiv korupcije nema boraca protiv korupcije, stanje totalnih diktatura ili ratnih sukoba	Zarobljeni korupcijom
1-	Borci protiv korupcije se diskriminišu sa ciljem da se borba protiv korupcije učini nemogućom i/ili društveno nepoželjnim ponašanjem	Tribunska
1	Borci protiv korupcije se tolerišu, odnosno destimulišu kroz mehanizme kooptiranja u korupciju	
1+	Borci protiv korupcije imaju jasan sistem integriteta, organizovani i uticajni u društvu na način da mogu da sprovedu efektivne akcije koje dovode do jačanja svesti i interesa o značaju borbe protiv korupcije, odnosno da se inicira procesuiranje slučajeva korupcije	
2-	Usvojen LPBK, LAF je pod kontrolom lokalne samouprave, bez integriteta i autonomije/LAF je ukinut	Normativno-institucionalna
2	Usvojen LPBK, LAF izgradio mehanizme integriteta ali je neaktivan u radu, nepostoje adekvatni (tehnički) uslovi za rad	
2+	Usvojen LPBK, LAF izgradio mehanizme integriteta, započeo primenu mera, lokalna zajednica pre svega lokalna samouprava nezainteresovana ili se suprostavlja realizaciji LPBK	
3-	LAF sprovodi mere iz LPBK na nivo da je kao rezultat mera maksimizacija otkrivanja, procesuiranja, sankcionisanja i pružanja podrške borcima protiv korupcije	Socijalizacijska
3	LAF sprovodi mere iz LPBK na nivo da je kao rezultat mera maksimizacija integriteta društvu	
3+	LAF sprovodi mere iz LPBK na nivo da je kao rezultat mera maksimizacija prevencije korupcije kroz stvaranje antikoruptivnog ambijenta	
4	Prestaje potreba za LPBK-om i LAF-om, integritet građana i institucije na nivou koji garantuje efikasno otkrivanje, sankcionisanje i društvenu osudu koruptivnog ponašanja	Slobodni od korupcije

Na osnovu nje je sačinjen izveštaj u kojem smo konstatovali:

Tabela 2. Ocene o stanju borbe protiv korupcije u gradovima u kojima je počela realizacija LPBK

Grad	Oцена na početku (2010. god.)	Oцена (2012. god.)	Opis ocene
Kragujevac	1	2+	Konstituisan LAF, izgrađen sistem integriteta, počela realizacija mera, pokazana inicijativnost u delu podrške primeni planova integriteta, nedostaj inicijativnost prema aktuelnim slučajevima sumnje na korupciju i zainteresovanost lokalne samouprave da u većoj meri koristi LAF u borbi protiv korupcije. LAF kao telo za borbu protiv korupcije nije dovoljno prepoznato i medijski vidljivo, odnosno nije uspostavljena saradnja sa medijima, organizacijama civilnog društva, akademskom zajednicom;
Požega	1	2	Konstituisan LAF, izgrađen sistem integriteta, počela realizacija mera nakon insistiranja Biro za društvena istraživanja jer je LAF bio neaktivan. LAF kao telo za borbu protiv korupcije nije dovoljno prepoznato i medijski vidljivo, odnosno nije uspostavljena saradnja sa medijima, organizacijama civilnog društva;
Niš	1-	2-	Obnovljen proces nakon pokušaja ukidanja LAF-a (2011.), postoji razlika između političke volje gradonačelnika da se obnovi rad LAF-a i partijskog kadriranja i netransparentno finansiranje medija koje sprovodi lokalna samouprava. U proces "revitalizacije" LAF-a uključena Agencija za borbu protiv korupcije;
Zrenjanin	1	2-	Izvršena izmena članova LAF-a u netransparenoj proceduri i nupartijski kriterijumima zasnovana selekcija članova LAF-a. Partizacija borbe protiv korupcije i nesaradnja sa BIRODI i međunarodnim organizacijama koje su podržale realizaciju mera iz LPBK

Tabela 3. Pregled stanja

Grad	Trenutno stanje	
Bujanovac	April 2012 usvojen LPBK, članovi Radne grupe za izradu plana treba da počnu sa radom kao LAF. Očekuje se usvajanje internih procedura rada i realizacija mera iz LPBK;	2-
Vranje	Tokom 2012. formirana Radna grupa za izradu LPBK-a, Nacrt dokumenta urađen, očekuje se odluka Gradskog veća (dopis upućen 16.11.2012.)	1+
Lebane	Tokom 2012. formirana Radna grupa za izradu LPBK-a, očekuje se odluka Opštinskog veća (dopis upućen 5.12.2012.). Nacrt LPBK pripremljen. Predsednik opštine odbio sastanak sa predstavnicima BIRODI i lokalnim koordinatorom i istakao da „njega niko neće niko terati da pravi neke komisije“	1-
Medveđa	Tokom 2012. formirana Radna grupa za izradu LPBK-a, očekuje se odluka Opštinskog veća (dopis upućen 21.12.2012.)	1++
Bor	Tokom 2012. formirana Radna grupa za izradu LPBK-a, potvrđena od strane Opštinskog veća	1+
Ub	Tokom 2012. formirana Radna grupa za izradu LPBK-a, potvrđena od strane Opštinskog veća	1++
Kovačica	Tokom 2012. Formirana Radna grupa za izradu LPBK-a, potvrđena od strane Opštinskog veća	1+
Arilje	Tokom 2012. počeo proces izrade, posle uvodnih sastanaka i fokus grupa i posle lokalnih izbora, novoizabrana izvršna vlast ignorisala proces izrade i povukla datu saglasnost prethodne vlasti za učešće u procesu. Odbijanjem saradnje, uz strah i neopredeljenost drugih društvenih činilaca, proces je blokiran	1-

U Beogradu, 31.1.2013.